

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Diana

Diana, Antonino

Coloniae Agrippinae, 1656

Capitulum

urn:nbn:de:hbz:466:1-40647

num. 18. 19. An possit disponere de bonis Capellanæ ad libitum, Vide V. *Elemosyna, numer. 18.* An possit aliquo die infra annum non celebrare pro fundatore, sed pro seipso, & quid si ægrotet: Et an celebrare possit per alium; vide V. *Missarum, à num. 13.*

Capellanus tenetur applicam sacramenta in pro anima fundatoris.

2. Capellanus celebrare quotidie obligatus, & de cujus fundacione nullo modo constat, sed solum de celebratione quotidiana in tali Ecclesia, vel Altari cum stipendio convenienti, supradictum Capellanum teneri applicare vultorem Missæ pro anima fundatoris Capellanæ. *part. 9. tract. 8. resolut. 58. §. Vnde ex his, in fine.*

Oratione vel alia opera tenetur supplere.

3. Capellanus habens capellaniam cujus fructus, dempta elemosyna promissis ad quas tenetur, quando non suppeditant tertiam partem mediocri sustentationis cujuscumque vulgaris non teneatur ad Horas Canonicas, sed supplere debet oratione, vel quid simile, *part. 9 tract. 6. resolut. 8.*

tia in brevi haberi non poterit, *ibid. resolut. 4.* potest etiam dispensare super interstitiis quocumque tempore infra annum, & idem potest ejus Vicarius. Machad. & alii, *ibid. resolut. 5.* potest dispensare cum illegitimis ad ordines Minoros, & beneficium simplex, non autem ejus Vicarius, nisi de speciali licentia capituli, *ibid. resolut. 6.*

Dispensat cum illegitimis.

4. Potest dispensare in omnibus, in quibus potest Episcopus, non solum de jurisdictione ordinaria, & de jure communi generali, verum etiam de jure speciali gratioso, vel privilegio, & hoc non de illo, quod est perpetuum, cum dat jurisdictionem ordinariam, nec concessio per decretum commune, quia per hoc potest dispensare; vel de commissione Pontificis coram DD. *ibid. resolut. 7.*

Dispensat in omnibus, in quibus potest Episcopus.

5. Capitulum non potest absolvere ab Hæresi occulta, cum adempta fuit talis facultas Episcopis per Bullam Cœnæ, & quamquam illis non sit derogata, non tamen competit Capitulo, *ibid. resolut. 8.* casu necessitatis potest dispensare in casibus Pontificiis, quando facile Pontificem adire non potest, vel nuncium Apostolicum, *ibid. resolut. 9.* Non potest tamen judicare in causis pertinentibus ad Episcopum, tamen succedat in exercitio jurisdictionis Episcopalis, nec etiam de rebus attinentibus ad jurisdictionem Episcopalem, sed attendendus est successor, *resolut. 10.*

Absolvere non potest ab hæresi occulta, potest in necessitate dispensare in casibus Pontificiis.

6. Vicarius, seu Provisor Episcopi, & Cap. Sede Vacante possunt ferre censuras tam sit idem Tribunal. Vicarii, & Episcopi, potest etiam ponere interdictum tam locale, quam personale, & cum hoc potest Papa, possunt Episcopi, & alii habentes potestatem Episcopalem; sic etiam Cap. S. V. *resolut. 11.*

Attendendus est successor.

Potest interdicare.

7. Potest Capitulum S. V. absolvere ab excommunicatione tam à jure, quam ab homine, & pro percussione Clerici de qua potest Episcopus; Potest punire, deponere, suspendere, & private beneficiis, & alia facere pertinentia ad correctionem, & etiam spectantia ad jurisdictionem Episcopi; similiter deputare Pœnitentarios ad has censuras absolven-

Potest corrigere, & alia facere.

CAPITULUM

Sede Vacante.

Capitulum Sede vacante succedit in omnibus, quæ Episcopi sunt.

1. Capitulum Sede Vacante succedit in omnibus pertinentibus ad jurisdictionem Episcopi, tam in spiritualibus, quam in temporalibus, non autem in collatione beneficiorum, *part. 8. tract. 4. resolut. 1.*

2. Capitulum non succedit in jurisdictionem delegatam Episcopo, ex communi DD. & ex stylo Curie Rom. quæ nunquam dirigit dispensationes matrimoniales Cap. Sed. Vac. quamvis petatur, sed Episcopis vicinioribus, *ibid. resolut. 2.*

Succedit in jurisdictione etiam voluntaria.

3. Capitulum succedit in jurisdictione ordinaria, & etiam voluntaria Episcopi, *ibid. resolut. 2.* non solum in ejus morte sed in depositione succedit, in translatione ad aliam Ecclesiam, in captivitate Infidelium, quia servitus dicitur Mors. Si Episcopus esset in remotis partibus, & moriatur ejus Vicarius, cum absentia æquiparatur morti, vel ejus præsen-

In absentia, captivitate, &c.

solvendas, & alios casus, & Censuras Episcopo reservatas. Azor. *ibid. resolut. 12.*

Visitare Diocesim.

8. Potest Capitulum S. V. visitare Diocesim non solum quoad generalia, verum etiam particularia crimina suborta præcedenti diffamatione, salvo quod habeatur pro certo breviter futurum esse novum Episcopum, hoc limitatur à Rodriq. & aliis, similiter potest syndicare Vicarium defuncti Episcopi, sed in hoc servanda est Provinciae consuetudo. Solerz. *ibid. resolut. 13.*

Non autem Monasteria exempta.

9. Non potest Capitulum visitare Monasteria Monialium exempta, nisi in casibus necessitatis, quando provisio non potest dilari nec prolongari, in quibus potest Episcopus, & etiam egrediendi c. Monasterio subiecto immediate Apostolicæ Sedi, Moniales in casibus permissis à Pio V. Sanch. *resolut. 14.*

Potest visitari ab Episcopo futuro, punire Vicarium & alios officiales à se factos, & alia facere.

10. Episcopus superveniens potest visitare Capitulum Sed. Vac. ejusque Vicarium syndicare, & compellere, & si delinquens reperitur illum punire. Idem Cap. potest ejus Vicarium punire post remotionem ab officio, & alios officiales à se factos, absque tamen præjudicio futuri Episcopi, quia eos potest punire, & syndicare, quamvis à Capitulo fuerint absoluti, *resolut. 15.*

Potest cognoscere causas sacculares Episcopo aditus.

11. Cap. Sed. Vac. potest exercere suam jurisdictionem tam in personas Ecclesiasticas, quam sæculares quando Episcopus habet hanc potestatem in sæculares, ut possit cognoscere causas motas inter sæculares suæ Diocesis. Merolla; in criminalibus vero, & c. in regularitatem per alios exercere faciat. *Capit. final. ne Cler. resolut. 16.* & potest concedere monitoria ad revelandum deperdita, vel scripturas sub pœna excommunicationis, cum hæc potestas competit Episcopo de jure ordinario, *resolut. 17.* quod competit Episcopo non solum de jure, sed de consuetudine competit; & Capitulo Sed. Vac. *resolut. 18.*

Et ferre censuras propter deperditas.

12. Capitulum potest facere gratiam, cum sit de jurisdictionis ordinariæ facultate Episcopi, sive jurisdictio sit *con-*
Symma Diana.

Aggravari potest.

tentiosa, vel voluntaria potest etiam dispensare, & remittere pœnas positas per Episcopum mortuum. Vulpe. *resolut. 19.*

19. Potest Capitulum concedere licentiam clerico transeundi ad dignitatem Ecclesiasticam extra Diocesim, cum hæc nõ sit alienatio honorum Episcopi, sed personæ, Molina, *resolut. 20.* Potest cognoscere causas in prima instantia, ita ut non possit alius iudex Rom. Curia cognoscere eas in prima instantia, nec monitoria concedere ad extrahendas partes à suis domiciliis, quia Cap. succedit in jurisdictione ordinaria in omnibus decretis, & dispositionibus loquentibus de ordinariis. Tho. Sanch. *resolut. 21.*

Cognoscit in prima instantia causas.

13. Cap. Sed. V. potest cognoscere causas matrimoniales in quibus potest Episcopus, cum non sit illi inferior, sed par; potest, & statuta obligantia totam Diocesim, ut habeant vim obligandi in perpetuum, etiam tempore Episcoporum successorum in Episcopatu, sicut potest facere Episcopus, sed successor potest ea revocare sicut potest facta ab antecessore, sic etiam statutum factum à prædecessore in præjudicium successoris, est nullum. Molina *resolut. 22.*

Causas matrimoniales.

Facta à Cap. possunt revocari ab Episcopo.

14. Potest Cap. S. V. absolvere à iuramento, cum sit de jure ordinario Episcopi, *ref. 23.* Potest compellere executores testamentorum, etiam contra negligentes procedere ad executionem illorum infra annum: Merol. potest eligere pauperes in quorum usibus sunt relicta legata, ut distribuantur, quando non sunt dati executores ultimæ voluntatis, vel non curantes exequi, potest diem executionis prorogare, compellere Religiosos executores piarum causarum ad reddendas rationes; valet etiam Capit. Sed. Vac. hæreditatem legatam adire, quam tamen si Episcopus damnosam Ecclesiæ invenit beneficio restitutionis in integrum repudiabit, & eadem ratione potest transigere, & compromissum facere. Azor. *ref. 24.*

Absolvere à iuramento, & compellere executores testamentorum, & alia facere.

15. Non potest Cap. S. V. collationem
O facere

*Prohibetur
collatio pre-
bendarum
& presenta-
tio ad bene-
ficia.*

facere præbendarum, aut beneficio-
rum eo tempore vacantium, cum sit jus
ex consuetudine, vel ex privilegio so-
lis Episcopis concessum, vel eorum Vi-
caris, quibus Episcopi id simpliciter
concesserint, & eadem ratione, non suc-
cedit capitulum in præsentatione seu
electione spectante ad Episcopum,
sed hoc intelligendum est de collatio-
nibus liberis, & merè voluntariis,
non de necessariis, & debitis, quæ magis
confirmationes & vel institutiones
dicuntur, quales sunt omnes, quæ in
Indiarum Ecclesiis sunt, ad Regis no-
stri tamquam earum patroni, præsen-
tationem; eas enim Cap. S. V. vel per
seipsum, vel per Vicarium ad hoc no-
minatam bene facere potest, & æco-
nomum illis præfigere, & quando col-
latio pertinet ad Episcopum, & Capitu-
lum, tunc Sed. Vac. potest illud con-
ferre, & illius resignationem recipere,
sic etiam succedit in potestate præ-
sentandi, vel eligendi ad aliquod be-
neficium, quoties ad utrumque specta-
ret electio, vel presentatio: potest si-
militer electos confirmare, & instituire
præsentatos à patronis, sic etiam quan-
do electio spectaret ad Capitulum, &
confirmatio ad Episcopum, Capitu-
lum. Sed Vacante duplici jure funge-
tur, quia eligit jure capitulari & confir-
mabit jure Episcopali, *ibidem, re-
sol. 25.*

*Potest circa
optionem.*

16. Capitulum Sed. Vac. eas solas col-
lationes necessarias facere potest in qui-
bus nulla exercetur liberalitas, ut quan-
do beneficia ex eorum institutione sunt
debita certis personis, ut primogenito
seniori familiæ fundatoris, vel quando
ratione optionis debetur beneficium an-
tiquiori optanti, *ibid. resol. 26.*

*Jure devoluti
nonu spectant
ad successorem.*

17. Certant inter se DD. posse, &
non posse Cap. S. V. conferre beneficia,
quæ aliàs de jure devolutionis specta-
rent ad Episcopum, sed Diana adhæret
sententiæ negativæ, quam probat mul-
tis rationibus, quod spectant ad succes-
sorem Episcopum, & non ad Capitulum,
S. V. *ibid. 27.*

Admittunt.

18. Potest Capitulum Sede Vacante

admittere resignationes beneficiorum,
id verò Vicario Episcopi prohibitum
est absque speciale mandato, *resolutio-
ne 28.* resignationes autem causa per-
mutationis factas non potest recipere,
nec etiam potest præsentare ad benefi-
cium juris patronatus Episcopo com-
petere, *ibidem, resolutione 26.* Po-
test tamen conferre beneficia sibi, &
Episcopo pertinentia, ut si unus nollit,
alter possit conferre, & etiam electio-
nem facere, *ibidem resolutione 30.* Po-
test unire beneficia, quæ unire potest
Episcopus exceptis in casibus à jure ex-
plectis, *ibidem resolutione 31.* commenda-
re beneficia simplicia, & non curata ad
tempus usquequo provideatur, etiam
potest de idoneo beneficiato. Sac. Cong.
ibid. resolut. 32.

*Resignatio-
nes benefi-
ciorum pro-
hibitæ Vicari-
o Episcopi,
non autem
causa permu-
tationu.*

*Unire bene-
ficia.*

19. Non obstante, quod non sint
expeditæ litteræ secundæ Ecclesiæ
ex nova collatione facta Episcopo in
consistorio potest Cap. S. V. exercere
jurisdictionem: sic etiam jurisdictio Vi-
carii cessat, quæquam ignari de secun-
da provisio, *ibidem, resolutione 33.*
Unde potest etiam commutare ultimas
voluntates in omnibus casibus, in qui-
bus jure ordinario potest Episcopus,
ibid. resolut. 34.

*Jurisdictio
Vicarii ces-
sat facta elec-
tione novi
Episcopi.*

20. Probabiliorem sententiam tenet
Rodrig. quam sequitur Molina, & alii
permulti, posse Ca. S. V. concedere In-
dulgentias, cum sit actus jurisdictionis,
sed Azor tenet tutius esse, ut Cap. S. V.
committat alicui Episcopo, ut tales In-
dulgentias concedat nomine ipsius ca-
pituli, *ibidem, resol. 35.*

*Circa indul-
gentias me-
lus est com-
mittere alicui
Episcopo.*

21. In tempore assignato octo dierum
in quo à Capitulo provideatur de Vicario
totum Capitulum debet administra-
re, *ibid. resol. 36.* Et in casibus contra hæ-
reticos potest procedere Vicarius Cap.
Sed. Vac. in quibus Episcopus de jure
ordinario (non autem ut delegatus) po-
test una cum Inquisitoribus maxime in
causis fidei. Farin. *ibid. resol. 37.*

*Vicarius po-
test proce-
dere contra
hæreticos.*

22. Capit. S. V. non potest absque au-
ctoritate Papæ bona pertinentia Epi-
scopatui tam mobilia, quàm non aliquo
modo alienare. Episcopus electus, &
confir-

*Notanda circa
mobilia
Episcopatus.*

confirmatus potest scindere, vel confirmare contractum de rebus alienatis, vel bene Ecclesie adeptis, *ibid. resol. 38.*

Non potest concedere licentiam Monialibus ex eundi Monasterio.

23. Stante declaratione S. Congreg. non potest Cap. S. V. concedere licentiam Monialibus exemptis, & immediate Papae subjectis ex eundi Monasterio, quamquam Episcopus possit in causis necessariis, *ibid. resol. 39.*

Clericum delinquentem potest punire. Sed non potest concedere licentiam ad ordines.

24. Clericum delinquentem, & incorrigibilem malae vitae Cap. S. V. potest castigare, punire, & beneficio privare, etiam si collatio pertineat ad Episcopum, *ibid. resol. 40.* Non potest Cap. S. V. concedere litteras dimissorias ad ordines suscipiendos, nisi in casu alicuius beneficii Curati coarctati ad celebrandum, vel alicujus Cappellaniae institutae cum tempore determinato ad ordinandum, aliter eam perdat, in alio tempore non nisi transacto anno, tamen infra annum potest facere celebrare ordinationem per alium Episcopum Sac. Congreg. notae, quod litterae concessae post annum si Episcopus advenerit non expirant, &c. Vicarius Papae potest eas concedere post Sedem Vacantem, cum de hoc non loquitur Concilium, *ibidem. resol. 41.*

Varia circa litteras dimissorias.

Potest de vita, & moribus concedere testimoniales.

25. Potest Cap. S. V. infra annum concedere testimoniales de vita, & moribus ordinando per breve Apostolicum ab alieno Episcopo extra Diocesim; & stylus modernus Curiae Romanae solet concedere, ut haec litterae dentur ab Episcopo viciniori simul cum Vicario, *ibid. resol. 42.*

Dispensat in votis, & iuramentis, in quibus potest Episcopus.

26. Cap. Sed. Vac. non potest concedere litteras dimissorias pro prima Tonsura accipienda infra annum contra aliquos contrarium tenentes, *ibid. resol. 43.* ordinatus autem infra annum per Cap. Sed. Vac. non amittit ipso jure privilegium, nisi prius privetur per Judicem, unde potest recipere beneficium Ecclesiasticum, cum Concilium dicit Gaudeat, *ibid. resol. 44.* Potest dispensare in omnibus votis, & iuramentis, in quibus potest Episcopus jure ordinatio, *ibid. resol. 45.*

27. Cap. Sed. Vac. potest approbare

Confessarios per suum Vicarium cum sit usus ordinarius receptus, *ibid. resol. 46.* Potest etiam dispensare in petitione debiti, sicut etiam potest dispensare super illegitimis ad minores suscipiendos, & pro casibus reservatis absolvendis licentiam concedere, *ibid. resol. 47.* Non potest revocare licentias audiendi Confessiones Regularibus concessas ab Episcopo mortuo, quamquam dicat non obstantibus privilegiis, possunt vero ab Episcopo successore vocari ad novum examen. Ita Bossius, *ibid. resol. 48.*

Potest approbare Confessarios.

28. Potest Cap. Sed. Vac. concedere licentiam assistendi Matrimonio, & etiam ingrediendi Monasteria Monialium, *ibid. resol. 49.* Sed suppressere Canoniarum, etiam in casibus Episcopi concessis quod possit in sua Diocesi. Potest tamen creare Clericos salvaticos, *ibid. resol. 11.*

Assistendi ad Matrimonium.

29. Non potest Cap. Sed. Vac. providere Penitentiarium Vacantem tunc temporis, quia pertinet ad successorem Episcopum, vel ad Papam, *ibid. resol. 12.* Potest tamen dare licentiam Novitiis, dispensandi de bonis temporalibus per duos menses ante probationem: Et potest syndicare, & de delictis in genere, inquirere, & in specie simul, *ibid. resol. 13.*

De Novitiis autem.

30. Potest Capit. Sede Vac. concedere alicui volenti edificare Ecclesiam ad acquirendum jus patronatus; non potest tamen praestare assensum donationi juri patronatus; sed potest exigere charitativum subsidium, quoad Collegium Canoniorum non potest statutum condere Sed. Vac. quo tale subsidium in futurum ex parte minuat, cum sit jus Episcopi. Bellarm. *ibid. resol. 14.*

Concedit licentiam aedificandi Ecclesiam, & alia.

31. Nec creatione Vicarii Cap. Sed. Vac. juxta Concil. Tridentin. *sess. 24. cap. 16.* potest infra octo dies illos taxatos cap. per se administrare, &c. terminus dierum octo currit pro cap. a die scientiae translationis Episcopi ad aliam Ecclesiam, *ibid. resol. 15.*

Potest per se administrare illi octo diebus pro creatione Vicarii.

32. Vicarium capitularem, quamquam non sit Doctor, vel Theologus, vel

Quoad personam Vicarii licentiam.

vii. varia cōsideranda.

licentiatus, posse eligi affirmant multi DD. tutius autem est illi assessorem Doctorem assignare, tamen electio Theologi prætermisso Canonista est valida, *ibid. resol. 16.* Attamen si adest idoneus de gremio capituli debet eligi in Vicarium, si minus non est de necessitate Sac. Congr. Conc. &c. Si electio devolvatur ad Metropolitanum, debet præferri idoneus de gremio capituli alius, ita observatum est in Metropolitana Neapol. sicut debet præferri Doctor, & idoneus de capitulo extraneo; sic etiam si in cap. non esset Doctor, vel licentiatus in jure Canonico, & adest aliquis peritus, & idoneus in jure debet hic eligi, antequam electio esset nulla, *ibid. resol. 17.* Parochum in propria Ecclesia, vel civitate (non autem Ruralem) potest eligi in Vicarium à Cap. Sed Vacant, sic terminasse Sac. Congr. docet *parbol. ibid. resolut. 18.* Et si potest haberi constitutus in sacris benè, si minus, potest eligi in Vicarium. *ibidem resolut. 19.*

33. Non tenetur Cap. Sed. Vac. in creatione Vicarii servare formam cap. *quia propter, de Electione*, nec Concil. Trident. *sess. 25. de reg. cap. 6.* nec est necessarium, ut electio Vicarii fiat per vota secreta, *ibid. resol. 60.* Ut unus tantum possit constitui Vicarius à Cap. Sed. Vac. terminavit Sac. Congr. nisi aliud esset de consuetudine, *ibid. resol. 62.*

Aliqua sibi reservare potest.

34. Potest Cap. Sed. Vac. in creatione sui Vicarii aliqua sibi reservare, nec Vicarius potest aliquem instituere, nisi in modico tempore, & ex magna urgente causa, nec hoc frequenter, & cum speciali mandato capituli, & eodem modo impedito, vel ex infirmitate, causas pendentes alteri delegare, ac si cap. vellet alium Vicarium tempore infirmitatis primi creare potest, *ibid. resol. 62.*

Non potest Vicarium ad libitum amovere.

35. Cap. Sed. Vac. non potest amovere Vicarium absque licentia S. Congr. quæ cum assistentia Pontificis ita terminavit 1603. & sic Cap. Sed. Vac. non potest ad libitum Vicarium amovere, *ib. resol. 63.* quod tota auctoritas Cap.

Sed. Vac. transfret in Vicarium displicuit Rota 1626. *ibid. resol. 64.*

36. Potest Cap. Sed. Vac. restringere tempus octo dierum in breviori tempore pro electione Vicarii. Quaranta, *ibid. resol. 65.*

Potest tempus restringere pro electione Vicarii.

37. Litteræ dispensationem directæ Episcopo, vel ejus Vicario, & interim Sedes vacaret, Vicarius capituli, nec idem cap. exequi potest, & hæc Sen. est probabilior ex stylo Curie Romanæ, *ibid. resol. 66.*

Dispensationes Episcopi directæ non potest Capitulum exequi.

38. Vicarius Cap. Sed. Vac. lucratur distributiones quotidianas etiam absens à choro, quoad locum, si in choro intervenit cum Canonicali apparatu debet sedere in loco sui Canonici, in processibus debet habere primum, & honorabiliorum locum, non tamen si non est Canonicus tunc ei præferendus est Archidiaconus, vel alia prima dignitas post Episcopum. Quar. *ibid. resol. 70.*

Circa præcedentiam observanda.

39. Cap. Sed. Vac. non potest dare licentiam erigendi nova Monasteria ex Sac. Congr. 1633. *ibid. resol. 68.*

40. Jurisdictio Cap. Sed. Vac. & ejus Vicarii in ostensione litterarum Apostolicarum à novo Episcopo, & actuali possessu. Rota 1583. *ibid. resol. 69.* debet stare syndicati, & novo Episcopo rationem administrationis reddere, & ab ipso puniri potest de mala administratione, *ibid. resol. 70.*

41. Cap. Sed. Vac. non potest purgare moram, si negligens fuit. infra octo dies constituere Vicarium, ut Metropolitanus non possit eligere Vicarium sed debere eligi à Metropolitano, *ibidem. resol. 71.*

42. Cap. Sed. Vac. potest revocare licentiam datam ab Ordinario mortuo alicui Episcopo etiam titulati commoranti in ejus Episcopatu, ne amplius Pontificalia exerceat, vel ordinationes faciat, secus autem, si consentiat, vel taceat, *ib. resol. 72.* Potest tamen dare licentiam alieno Episcopo ad conferendos ordines in sua Diocesi infra annū, quam non potest concedere litteras dimissorias ad ordines suscipiendos, *ib. resol. 73.*

Purgare moram pertinere ad Metropolitanum.

43. Cap.

43. Cap. Sed. Vac. potest, ac debet solvere debita Episcopi mortui, ut decisum fuit per Illustrissimum Collectorem Apostolicum, 1640 ibid. resol. 74. Cardinalatus. Vide, Horæ Canonicae.

C A R C E R.

Possunt custodes carcerum occidi.

1. Speculativè loquendo, & non in Carcerem est conjectus (non autem fingens,) & evidentem periculum vitæ evadere non possit, custodes licitè occidere potest, maxime si sciat illum injustè detineri, & mortem illi parari: idem dicendum est de satellitibus qui sciunt innocentem capere, ut injustè occidatur, cum moderamine, &c. Potest præveniendò occidere parantem, vel per se, vel per vicarium aliquem occidere. Bannes, qui ait etiam, quòd potest occidere paratum aliquem occidere facere per Judices falsis testibus, vel falsa accusatione; quando verò per aliam viam illam mortem evitare non potest, part. 8. tractat. 7. resolut. 43.

Etiã alios parantes sibi mortem.

C A R D I N A L A T U S.

Cardinalatus est prima dignitas post Pontificatum, major Episcopatu: non quidem Ordine (nam hoc est inferior) sed potestate, sicut Archidiaconus respectu Presbyteri. Ita Vasquez in 3. part. tomo 3. disputat. 262. cap. 3. Bellarmin tomo 1. lib. 1. cap. 16. & alii communiter contra Alzedo prax. part. 1. cap. 8. numer. 33. tenentem, quòd Episcopatus sit dignior Cardinalatu, & contra Decianum de prob. lib. 2. cap. 26. numer. 141. dicentem, Cardinales præferri cæteris Patriarchis, non tamen Constantinopolitano, Alexandrino, Antiocheno, & Hierosolymitano. Probat autem nostra conclusio: quia Cardinales sunt speciali modo membra Summi Pontificis, & speciales filii Ecclesiæ Catholicæ ex cap. Falsis §. 1.

Sunt enim Cardinales

de penit. in 6. Unde Papam, ob specialem rationem capitis, quam habet ad illos, eo quòd sunt sibi in viscera, non exigit ab eis juramentum obedientiæ, & fidelitatis: sed solum jurant, se honorem S. R. E. & Papæ conservaturos, aucturos, & promoturos, ut latè Paleotus part. 1. quæstio. 5. Idque addeò verum est quòd, ut notat Joannes Andræas in cap. requisisti numer. 12. Inter Papam, & Cardinales non solum unio, sed etiam unitas, & quædam identitates intercedat: & propterea; quidquid favet, aut nocet Card. continuo favere, vel nocere S. Apost. intelligatur, & è contra.

specialia Pontifici membra.

Neque obstat, quòd in Concilio Carthaginensi IV. & aliis Episcopi præcedebant Cardinales in Sede Concilii; Nam id erat, inquit Bellarmius ubi supra, quia Episcopi concurrerant ad electionem Summi Pontificis, & primis octingentis annis Episcopi Italiæ erant etiam Summi Pontificis, assens. & Consiliiarii, unde nulla erat ratio, cur Cardinales Episcopos antecederent. Ex quo autem electio Summi Pontificis ad solos Cardinales est devoluta, & Cardinales cœperunt esse soli Confessarii Papæ, ordo ille mutatus, & sic in Conciliis Nicæno, Ephesino, Calcedonenf. VI. VII. & VIII. Generalibus Cardinales sederunt ante Episcopos, Jura autem Episcopos Cardinalibus præferunt quoad Ordinem, non autem quoad dignitatem, potestatem, jurisdictionem, ac regimen Ecclesiæ universalis: Sicut in Epist. 19. D. Augustini dicitur Episcopatus Augustini Presbyterio Hieronymi major esse, ut Presbyterium est, non autem ut adnexus Cardinalitatis dignitati, cujus amplitudinem, & excellentiam supra Episcopatum mirificè commendat Eugen. IV. in Epistola ad Archiepiscopum Cantuariensem, Non mediocri, part. 5. tractat. 2. resolut. 1. & ex parte resolut. 3. in fine, & resolut. 95.

lisque soli incubir. Papam eligere. Suntque Papa Consiliiarii octingentis annis.

In quibus Episcopos, (mutato ordine in Concilio præferunt. Jura verò, si qua, Episcopus favent postponunt illi Cardinalibus quoad Ordinem tantum.

2. Cardinalatus non est Ordo, nec Sacramentum: quia nullo modo ordinatur ad Eucharistiam, nec confert gratiam.

Cardinalatus enim non est ordo. Nec de jure divino.